

Geroepen om met Jezus op tocht te gaan

De H. Nicolaasparochie op weg naar 2025

Wij zijn geroepen om met Jezus op tocht te gaan. Wij zijn door hem geroepen om de mensen om ons heen te verzamelen, gelovige mensen bijeen te brengen, en mensen met elkaar in vrede te verbinden. Zo schenkt God ons aan elkaar. Daarom willen wij een pastoraat van nabijheid zijn, niet alleen in de kerk, maar vooral ook met handen en voeten in de samenleving. De zwakkere medemens in onze samenleving verdient onze aandacht en zorg.

21 november 2019

Verantwoording

In juli 2019 heeft de Projectgroep haar Analyse en aanbeveling naar aanleiding van de Visienota Samen-werken aan onze toekomst aangeboden aan het Parochiebestuur.

De Projectgroep had geen gemakkelijke opdracht, die vooral in de eerste fase veel zorgvuldigheid heeft gevraagd. De emotionele weerstand in de parochie tegen de visie van 31 maart 2018 was groot, vooral voortvloeiend uit de nadruk die door velen werd gelegd op gedachte dat sluiting van 4 van de 5 kerkgebouwen een reeds genomen besluit was.

In de Startviering in september 2018 hebben Parochiebestuur en Pastoresteam die weerstand nadrukkelijk herkend, en aan allen gevraagd om samen toch de schouders te zetten onder het proces dat met de Visienota was ingezet. Met waardering hebben het Parochiebestuur en Pastoresteam mogen vaststellen dat aan deze oproep gehoor is gegeven en dat werkgroepen aan de slag zijn gegaan. De analyse en aanbeveling van de projectgroep is onderbouwd met verslagen van die werkgroepen. Veel dank is dan ook verschuldigd aan de leden van die werkgroepen.

In de afgelopen periode hebben alle leden van het Parochiebestuur en de pastores heel veel contact gehad met vele parochianen. En in al die contacten kwam de Visie ook ter sprake. Vele parochianen hebben een mening over de toekomst van onze parochie, en uiten die ook in individuele gesprekken. Ook die persoonlijke boodschappen zijn gehoord, door de Projectgroep, en door pastores en bestuursleden, en zijn meegenomen in de besluitvorming door het Parochiebestuur.

We hebben de stukken van de Projectgroep gelezen, en hebben met de Projectgroep een dechargegesprek gevoerd. We hebben vooral ook kennis genomen van de verslagen van de werkgroepen. We hebben onze Visie geconfronteerd met de rapportage van de Projectgroep. Nu is het de verantwoordelijkheid van het bestuur om tot een voorgenomen besluit te komen, en dat besluit voor te leggen aan de bisschop. Daarom hebben we conclusies verbonden aan al hetgeen is gezegd en geschreven sinds het verschijnen van onze Visie. Dat heeft geleid tot het schrijven van het document "Geroepen om met Jezus op tocht te gaan".

We hebben in dit document concrete acties geformuleerd. Acties die gericht zijn op het realiseren van de noodzakelijke verandering. Verandering naar een parochie die met vertrouwen kijkt naar haar toekomst.

We staan aan het begin van de volgende fase van het proces van verandering van onze parochie. Opnieuw wordt van de parochianen en van ons allemaal flexibiliteit gevraagd. Opnieuw zullen we allemaal over een drempel moeten stappen, om waar te maken waar we voor staan, samen kerk te zijn, voor elkaar en voor de Zoetermeerse gemeenschap. Opnieuw zullen we emoties gaan ervaren, en dan is het belangrijk dat we er zijn voor elkaar. En laten we beseffen dat we er niet alleen voor staan: Gods steun, zijn aanwezigheid in ons midden, en in ons, zal ons helpen om zijn kerk een toekomst te geven.

Namens het Parochiebestuur

Pastoor Jaap van der Bie

Inhoudsopgave

	pagina
Verantwoording	1
Inhoudsopgave	2
Missie	3
Op weg naar 2025	3
Pastoraat	4
Pastorale zorg heeft vele facetten	4
Pastoraat van nabijheid	4
Wat betekent dit concreet	4
Vieren	5
Samen vieren in de Nicolaaskerk	5
Werkgroep vieren in de Nicolaaskerk	5
Vier kerken onttrekken aan de eredienst	6
Werkgroep overgang	6
Werkgroep vieren in de Nicolaasparochie	6
Werkgroep bouwkundige aanpassing Nicolaaskerk	7
Realisatie in 2020	8
Dienen	8
Bereidheid om te dienen	8
Dienen als vrijwilliger bij diaconie en pastoraat	9
Werkgroep diaconie	9
Dienen als vrijwilliger in de parochiële organisatie	10
Werkgroep parochiële organisatie	10
Leren	11
Groeien in ons geloof en onze dienstbaarheid vraagt ons om altijd leerling te zijn	11
Katholiek Geloofscentrum	11
Gebouwen	12
Behoeftinventarisatie	12
Werkgroep inventarisatie en werkgroep gebouwen	12
Analyse	12
Financiën	13
Jaarlijks exploitatietekort	13
Werkgroep Financiën	14
Planning	14
Bijlage 1	15
Meerjarenoverzicht gerealiseerd exploitatieresultaat en extrapolatie naar de komende jaren	
Bijlage 2	17
Overzicht kerkbezoek 2013 en 2017 en extrapolatie verwacht kerkbezoek in 2021	

Missie

Wij zijn geroepen om met Jezus op tocht te gaan. Wij zijn door hem geroepen om de mensen om ons heen te verzamelen, gelovige mensen bijeen te brengen, en mensen met elkaar in vrede te verbinden. Zo schenkt God ons aan elkaar. Wij willen een pastoraat van nabijheid zijn, niet alleen in de kerk, maar vooral ook met handen en voeten in de samenleving. De zwakkere medemens in onze samenleving verdient onze aandacht en zorg.

Op weg naar 2025

Katholiek zijn in de huidige tijd is voor velen niet meer vanzelfsprekend. Geloven in God, het voorbeeld van zijn Zoon Jezus willen volgen, komt vaak niet meer op de eerste plaats. Kerkbezoek is vaak nog wel onderdeel van het kerstritueel, maar ook de volle kerken op kerstavond zijn verleden tijd. Onze H. Nicolaasparochie maakt deze afnemende belangstelling voor actieve deelname aan de parochie mee. Verandering vanuit de kerk zelf is nodig om deze neerwaartse spiraal te doorbreken.

De H. Nicolaasparochie heeft deze uitdaging opgepakt. We stellen ons niet de vraag: "Wanneer houdt het op?", maar "Hoe gaan we verder?". Op die vraag hebben we een antwoord geformuleerd. Met Jezus gaan we op tocht.

Wij willen een kerk van Christus zijn. Wij willen in beweging komen, op weg gaan. Wij willen investeren in de toekomst van onze parochie. Wij willen veranderen. Wij willen een levenslustige kerk zijn, gebaseerd op een levend geloof, een kerk zijn die laagdrempelig is, een kerk die uitnodigend en gastvrij is. Een kerk waar de betrokkenheid voor de medemens overheerst. En vooral ook een katholieke kerk die zichtbaar en aanwezig is in Zoetermeer. Dat is de opdracht die we onszelf als parochie geven.

Maar dat kan alleen als we ook onze identiteit voorop stellen. Wat betekent het in deze tijd om als gelovige in de samenleving actief te zijn? Hoe kunnen we in woord en daad gestalte geven aan ons leerling zijn van Jezus Christus. Immers, zonder "daden" worden onze "woorden" door onze postmoderne samenleving vaak niet begrepen, maar evenzo geldt dat zonder "woorden" onze "daden" niet begrepen worden: *altijd bereid tot verantwoording aan ieder die rekenschap vraagt van de hoop die in u leeft ((1 Petrus 3, 15).*

Vanuit een gelovige motivatie willen wij onze maatschappelijke betrokkenheid gestalte geven. Daarbij gaat het om:

- Het bevorderen van een persoonlijke ontmoeting met Jezus Christus;
- Een betekenisvol gemeenschapsleven waarbinnen mensen worden gezien, geaccepteerd en zich gewaardeerd weten;
- Bijbelse en leerstellige vorming als iets wat geestelijke, persoonlijke en gemeenschapsgroei bewerkstelligt;
- Missionaire toewijding die gelovigen ertoe aanzet om erop uit te gaan en mensen die aan de rand leven thuis te laten komen.

Wij willen ons aansluiten bij de visie van Paus Franciscus: *"de herder moet op zoek gaan naar zijn schapen, want die komen niet vanzelf naar de schaapstal, ook al is die bereikbaar"*.

Deze noodzakelijke en gewenste verandering geeft aanleiding tot concrete maatregelen en besluiten met betrekking tot de pijlers van onze gemeenschap: Pastoraat, Vieren, Dienen en Leren. En de verandering heeft ook gevolgen voor de gebouwen en de financiën van de parochie. Al deze maatregelen en besluiten worden hieronder toegelicht.

We zijn het volk van God, dat onderweg is en in beweging. Het woord "parochie" is daarmee verbonden, een doorgangshuis. We hebben onze bestemming nog niet bereikt.

Pastoraat

Met mensen meelopen om hen dichterbij God te brengen, hun levensverhaal en levensweg serieus nemen en vanuit die ervaring helend en verbindend nabij zijn.

Pastorale zorg heeft vele facetten

In onze katholieke traditie heeft pastoraat alles te maken met de zorg voor de ziel, en is het verweven met alle facetten van het kerk zijn. In het boek Handelingen wordt het leven van de vroege christelijke kerk beschreven en deze zijn de pijlers geworden van haar zending: de liturgie, de catechese, de diaconie (caritas), de gemeenschapsopbouw en de zorg voor elkaar. Het ene is niet los te zien van het andere, en staat in verbinding met elkaar.

In de liturgie vieren we ons geloof, in de catechese verdiepen we ons geloof en leren we van de traditie, in de diaconie krijgt ons geloof handen en voeten door de zorg voor de naaste (caritas), in de gemeenschapsopbouw willen we ons verbonden voelen. Dat alles valt onder de paraplu van de pastorale zorg voor elkaar, waarin we willen opbouwen, elkaar bij staan en samen op weg gaan. De kerk heeft de pastorale zorg toevertrouwd aan pastores. Vroeger waren dat uitsluitend priesters en diakens. Tegenwoordig doen we dat samen met pastorale werkenden (m/v) en steeds meer vrijwilligers.

Pastoraat van nabijheid

Zorg hebben voor elkaar is meer dan enkel naar binnen gekeerd vroom te zijn. Juist in het gericht zijn naar buiten toe ligt onze evangelische opdracht: laagdrempelig, uitnodigend, gastvrij. We willen mensen op zoeken, hen begeleiden en zorg hebben voor elkaar. Wij staan in relatie met onze medemensen, en in die relatie verbinden we onze ziel met elkaar. Want met onze zorg moeten we “bij de mensen thuis zijn”. Dit noemen we het “pastoraat van nabijheid”.

Dit is onderdeel van een individueel maatwerk waarin de nabijheid van God van mens tot mens ervaren mag worden. Nabijheid, compassie, zijn hiervoor de sleutelwoorden.

Wat pastoraat nu eigenlijk is kunnen we lezen in het verhaal van de Emmaüsgangers. Het is de ontmoeting met de ander. Je loopt een eindje mee en luistert. Tegelijkertijd probeer je ook aan te sluiten met Gods woorden. Jezus liep ook mee met de Emmaüsgangers. Hij luisterde en leerde hen uit de Schriften. Uiteindelijk maakte Hij zichzelf tijdens de maaltijd aan hen bekend. Dat is het doel van pastoraat: met mensen meelopen om hen dichterbij God te brengen, hun levensverhaal en levensweg serieus nemen en vanuit die ervaring helend en verbindend nabij zijn.

Wat betekent dit concreet?

Wij gaan de wijken in om mensen op te zoeken en naar hen te luisteren. In dit traject is, naast de vele daartoe toegeruste vrijwilligers, ook een belangrijke rol weggelegd voor de gebedsleiders, die niet meer in de verschillende kerken hoeven voor te gaan in de liturgie, maar in tehuizen en instellingen, in het rondbrengen van de ziekencommunie, in de wijken een belangrijke pastorale pijler van de parochie kunnen zijn.

Daarnaast is er de mogelijkheid van individuele pastorale gesprekken met een van de pastores en een maandelijks spreekuur in de wijken. De zorg voor de ziel vraagt soms om individueel maatwerk, waarin de nabijheid van God van mens tot mens ervaren mag worden.

Er wordt richting gegeven aan de agenda van het Katholiek Geloofscentrum van de Nicolaasparochie met relevante thema's op het terrein van jongeren, ouder worden, levens- en geloofsvragen, verdieping rond de Bijbel en Traditie, andere vormen van catechese, die het

groeien in geloven mogelijk maken. Uiteraard moet dit georganiseerd worden. Pastoraat krijgt zo een nieuwe dimensie, dichterbij mensen en komt in beweging! En we mogen weten dat Gods Geest ons bijeen houdt en blijft inspireren om deze uitdaging aan te gaan.

Vieren

De ontmoeting met God, en de ontmoeting met elkaar als parochianen, gaan we mogelijk maken, door voortaan op zondagen en alle belangrijke feestdagen alleen nog in de Nicolaaskerk liturgisch bij elkaar te komen. In de andere kerken zal er op die dagen geen viering zijn.

Samen vieren in de Nicolaaskerk

Op dit moment komen we als gelovige gemeenschappen voor de zondagviering bijeen in vijf kerkgebouwen. De parochianen die deze verschillende zondagvieringen bezoeken kennen elkaar soms heel goed, soms ook maar beperkt. Kerkgangers van de vijf kerken hebben wel contact met elkaar onderling, maar we zijn ook één parochie, en als één parochie zijn velen toch vreemden voor elkaar. En dat is jammer.

Een parochie die op de toekomst gericht wil zijn, moet kunnen bouwen op een stevige, actieve en gelovige gemeenschap. Een gemeenschap van mensen die elkaar kennen en waarin iedereen gekend wordt. Een gemeenschap van mensen die signalen herkennen als anderen zorgen hebben en hulp kunnen gebruiken. Een gemeenschap van mensen die bereid is voor hun kerk in actie te komen. Een gemeenschap waarin iedereen vanuit zijn geloof in God bereid is om God te dienen en dienstbaar te willen zijn aan deze geloofsgemeenschap. Iedereen uiteraard binnen zijn eigen talenten en mogelijkheden.

Elkaar leren kennen kan alleen slagen als we elkaar ontmoeten en met elkaar in gesprek komen. Die ontmoeting met elkaar, en die ontmoeting met God, gaan we mogelijk maken, door voortaan op zondagen en alle belangrijke feestdagen alleen nog in de Nicolaaskerk liturgisch bij elkaar te komen. In de andere kerken zal er op die dagen geen viering zijn.

Ook alle vieringen van de Eerste Heilige Communie, doopplechtigheden, huwelijks- en uitvaartvieringen met een eucharistie, zullen voortaan in de Nicolaaskerk plaatsvinden. Voor het Heilig Vormsel vindt de viering al geruime tijd alleen in de Nicolaaskerk plaats.

Werkgroep vieren in de Nicolaaskerk

Samen vieren in de Nicolaaskerk betekent dat we als parochie het voor alle parochianen mogelijk moeten maken om deze vieringen in de Nicolaaskerk te bezoeken, of via moderne communicatiemiddelen deze viering te kunnen volgen. Het betekent ook dat we de hele organisatie van vieren opnieuw moeten organiseren. Een werkgroep zal ingesteld worden die het Parochiebestuur gaat adviseren over de organisatie van deze vieringen. Er moet advies komen over de “gewone” vieringen en de vieringen voor speciale doelgroepen, over de muziek en zang in de vieringen, kinderwoorddienst, crèche, de wekelijkse aankleding en versiering van de Nicolaaskerk, de dienstverlening bij de vieringen (lectoren, koster, misdienaars, gastheren en gastvrouwen, koffie na afloop, e.d.), de tijden van vieringen, de inzet van pastoresteam (en evt. gebedsleiders); uiteraard zal er advies moeten komen over mogelijkheden om een eigen “taxidienst” te organiseren voor medeparochianen die zonder hulp de reis naar de Nicolaaskerk niet kunnen maken.

Vier kerken onttrekken aan de eredienst

Natuurlijk vieren we niet alleen op zondagen en feestdagen. Op de doordeweekse dagen blijven we de eucharistie vieren in ons Parochieel Centrum de Kapelaan. We blijven bijeenkomen om samen te vieren in verpleeghuizen en verzorgingscentra. Zo nodig zullen we de mogelijkheden om samen te vieren, op welke wijze dan ook, en op welke plek dan ook, uitbreiden. Dat vergt niet de noodzaak van een gewijd kerkgebouw. Elke locatie is in beginsel geschikt om bijeen te komen in Gods naam, en om samen ons geloof te vieren.

Voor de Tabor, de Doortocht, de Genesareth en de Wijngaard is er dan ook geen noodzaak meer om als gewijd gebouw in onze parochie beschikbaar te blijven. De bisschop zal dan ook worden gevraagd te besluiten om deze kerkgebouwen aan de eredienst te onttrekken.

Het is de verantwoordelijkheid van uitsluitend het Pastoraal team om zorg te dragen voor een passend aanbod aan liturgische vieringen in onze parochie. Het Pastoraal team bepaalt welke vieringen zullen plaats vinden, op welke locaties, en wie de voorganger (lid Pastoraal Team, Gebedsleider of andere daartoe aangewezen en toegeruste vrijwilliger) zal zijn.

De kerkgebouwen zullen dus (in afwachting van nadere besluitvorming over de bestemming van het gebouw binnen of buiten de parochie) beschikbaar blijven voor allerlei gebruik door de parochie, maar de gewijde status van het gebouw komt te vervallen.

Door deze gebouwen aan de eredienst te onttrekken kunnen deze gebouwen dus een breder gebruik krijgen, waaronder (commerciële) verhuur, een gebruik dat op dit moment door de gewijde status van het gebouw beperkt of zelfs uitgesloten is. Voor het gebruik van de gebouwen is het Parochiebestuur verantwoordelijk.

Op pagina 12 wordt onder het kopje Gebouwen meer geschreven over de plannen rond de vier kerkgebouwen.

Werkgroep overgang

Het moment dat we daadwerkelijk samen gaan vieren in de Nicolaaskerk is een wezenlijke verandering van ons parochielevens. Voor onze parochianen uit de Tabor, Doortocht, Genesareth en de Wijngaard is dit een belangrijke overgang, emotioneel, maar vaak ook fysiek, door een verandering van de reis naar de kerk. Maar ook voor de vaste kerkgangers van de Nicolaaskerk zal dit moment gemarkeerd moeten worden. Immers, de andere parochianen komen niet naar "hun" kerk, maar alle parochianen gaan naar hun gezamenlijke "nieuwe" kerk. Dat nieuwe zit weliswaar (nog) niet in de andere aankleding, maar wel in het besef dat we voortaan samen vieren, samenkomen in onze gezamenlijke kerk.

Zowel dat moment van afsluiten als het moment van samen opnieuw beginnen moet geaccentueerd worden. Er moeten bewust gewerkt worden aan de beleving van deze overgang, deze verandering. Het afsluiten moet waardig en met respect gebeuren, en in het samen opnieuw beginnen zou een uitdaging moeten zitten om dit een feest voor alle parochianen te laten worden. Een feest met een breder karakter: de start van de vernieuwde parochie.

Er zal een werkgroep belast worden om te adviseren hoe we die overgang vorm gaan geven; wat gaan we organiseren om het momentum te accentueren, om deze verandering een nadrukkelijke plaats te geven in ons parochielevens.

Werkgroep vieren in de Nicolaasparochie

De Nicolaasparochie wil een gemeenschap zijn waar iedereen zich thuis kan en mag voelen. De parochie wil gastvrij zijn naar iedereen en een veelkleurig palet van liturgie aanbieden. De parochie wil er immers zijn voor de gehele RK-samenleving.

Dat vraagt dat we goed nadenken over het aanbod dat we concreet gaan bieden, een aanbod dat aansluit bij de diversiteit van onze kerkgangers. Dat kan gerealiseerd worden door een volledig jaarprogramma op te stellen voor liturgische bijeenkomsten in de Nicolaasparochie, inclusief muziek en andere benodigde ondersteunende diensten (denk ook aan techniek) aan deze liturgie. Dit rooster moet aansluiten op de verschillende “culturen” binnen (en buiten) onze parochie.

Een werkgroep levert een advies aan het parochiebestuur over het jaarprogramma van liturgie in de Nicolaasparochie. De werkgroep geeft inzicht wat er allemaal nodig is om de liturgie te kunnen vieren. Het rooster moet rekening houden met de verschillende thema's gedurende het jaar, liturgische thema's, maar ook thema's die vanuit de parochie aandacht behoeven (bijvoorbeeld caritas, vrijwilligerswerk, geldwerving). Bovendien is het nodig dat rekening wordt gehouden met de onzekerheid van de omvang en bezetting van het pastoraal team, en de beschikbaarheid van gebedsleiders in onze parochie.

Uitgangspunt is dat elke zondag en op de feestdagen eucharistie wordt gevierd in de Nicolaaskerk, en daarnaast in beginsel op elke plaats vieringen op andere dagen kunnen plaatsvinden; niet alle vieringen hoeven eucharistievieringen te zijn.

Het doel moet zijn om in zijn geheel kwalitatief goede en verzorgde vieringen aan te bieden, onder de eindverantwoordelijkheid van het Pastoraal Team.

Werkgroep bouwkundige aanpassing Nicolaaskerk

Een aanpassing van de Nicolaaskerk als gezamenlijke plek om te vieren is gewenst. De kerk is bouwkundig in goede staat. Voor het houden van een meer divers liturgisch programma, waarmee beter tegemoet kan worden gekomen aan de verschillende doelgroepen en culturen in de Nicolaasparochie, en om mogelijkheden te bieden voor de aanbevelingen van de werkgroep liturgie anders, lijken aanpassingen in het gebouw gewenst. Voor de parochianen uit de andere vier kerken kan de monumentale sfeer van Nicolaaskerk een drempel zijn. Het is denkbaar dat elementen c.q. voorwerpen van de vier wijkkerken een plaats krijgen in de Nicolaaskerk voor een verhoogde herkenbaarheid.

Ook voor katholieken die niet meer gewend zijn regelmatig naar de kerk te gaan, kan de huidige Nicolaaskerk te weinig uitnodigen om weer deel te gaan nemen aan de liturgie en deel te worden van de parochiële gemeenschap. Daar moet aandacht voor zijn.

Ook in zondagse vieringen dat de Nicolaaskerk niet volledig vol zal zijn, moet het mogelijk zijn om elkaar liturgisch te ontmoeten. Een aangepaste inrichting van de kerk kan aan deze ontmoeting bijdragen.

Een deel van onze parochianen heeft moeite om in de bestaande houten banken te zitten of te knielen. Onderzocht kan worden of het comfort vergroot kan worden, terwijl voor hen die dat wensen, ook de mogelijkheid tot knielen behouden blijft.

De toepassing van moderne technische middelen, die bijvoorbeeld verschillende vormen van anders vieren mogelijk moeten maken, moet in kaart worden gebracht.

De Nicolaaskerk staat bekend om zijn goede akoestiek. Het gebruik van de kerk voor kooruitvoeringen en concerten zou bevorderd kunnen worden door aanpassing van het priesterkoor. De toiletvoorziening vraagt sowieso aandacht. Bezien moet worden hoe de verbinding met de Kapelaan verbeterd kan worden. Ook daarmee kan de Nicolaaskerk een centrum van ontmoeting voor de geloofsgemeenschap worden, en van de parochie met de Zoetermeerse gemeenschap.

Herinrichting van de Nicolaaskerk, met behoud van het karakter (het blijft toch een rijksmonument) zal onderzocht gaan worden.

Een in te stellen werkgroep zal worden gevraagd voor de aanpassing van de Nicolaaskerk een programma van eisen op te stellen. Een en ander zal ook getoetst moeten worden aan de kerkelijke regels en regels voor rijksmonumenten en passen binnen de financiële mogelijkheden

Realisatie in 2020

Het onttrekken aan de eredienst van de Tabor, de Doortocht, de Genesareth en de Wijngaard is een emotioneel moment. Volgens canoniek recht zijn aan het besluit en aan de uitvoering strikte voorschriften verbonden. Als het besluit door de bisschop is genomen zullen op enig moment ook de feitelijke handelingen moeten worden verricht om het besluit te effectueren. Voor velen zal dit het afsluiten van een levensfase zijn, maar natuurlijk wordt het ook de uitnodiging voor een nieuwe start.

Gezien de tijd die nodig is om formele besluiten van de bisschop te verkrijgen zal het moment van onttrekken aan de eredienst van de vier kerken, en het gezamenlijk in gebruik nemen van de Nicolaaskerk pas in de loop van 2020 plaatsvinden.

Er zal rekening moeten worden gehouden met de kans dat door de werkzaamheden in verband met de beoogde aanpassing van de Nicolaaskerk de kerk gedurende een periode mogelijk niet beschikbaar zal zijn voor de zondagse vieringen. Ook dan willen we samen kunnen vieren in één gezamenlijk gebouw. Wanneer onverhoopt die situatie zich zal voordoen zal de bisschop worden gevraagd een andere locatie, waarschijnlijk een van de vier huidige wijkkerkgebouwen, voor de periode van de werkzaamheden, tijdelijk te wijden.

Dienen

Geloven in God betekent de bereidheid om hem te dienen.

Bereidheid om te dienen.

De bereidheid om zijn boodschap van liefde en zorg met daden in te vullen. Om jezelf ten dienste te stellen van andere mensen en van de geloofsgemeenschap zelf. Niet omdat het je gevraagd wordt, maar omdat je vanuit je geloof deze bereidheid tot dienen vanzelfsprekend vindt.

Vaticanium II heeft een aantal beelden ontleend aan de H. Schrift.

- De Kerk is het lichaam van Christus (1 Kor. 12, 12-28) Met vele ledematen en talenten die samen een eenheid vormen. Die talenten mag je bundelen, zoals gebeurt in een lichaam. Met Christus aan het hoofd.
- De Kerk is als gemeenschap waar de heilige Geest werkzaam is en die vele talenten en gaven geeft om samen te bouwen aan geloof in liefde en hoop (1 Kor. 12, 1-11),
- Ook spreekt het concilie over de Kerk als bouwwerk met levende stenen en Christus als fundament, die zich laten voegen in een bouwwerk en samen structuur geven aan ons leven in geloof (1 Petrus 2, 4-5).
- Tot slot spreekt het concilie over de Kerk vanuit het beeld van de wijnstok en de ranken (Joh. 15).

Deze vier beelden zijn allemaal beelden van de Kerk die duiden op het feit dat de Kerk een netwerk is, en niet alleen hout en steen. Een gemeenschap van verbindingen en onderlinge betrekkingen. God dienen (caritas) moet dus gericht zijn op mensen in onze gemeenschap die op enig gebied tekort komen en hulp nodig hebben. De diaconie is een gelovige plicht van elke parochiaan.

Maar dienend beschikbaar zijn kan ook gericht zijn op het versterken van de geloofsgemeenschap zelf; beschikbaar zijn voor de organisatie van en ondersteuning bij de vieringen; actief zijn in het pastoraat; de inzet voor taken in de organisatie van de parochie.

Dienen als vrijwilliger bij de diaconie en het pastoraat

Uit cijfers van de gemeente Zoetermeer blijkt dat in Zoetermeer één op de vijf huishoudens op of onder de armoedegrens leeft. Er is in Zoetermeer dus een reëel armoedeprobleem. Zoetermeer kent daarnaast eenzame mensen, zowel jongeren als ouderen, en zieke mensen, die allemaal weinig tot geen contacten meer hebben. Mensen met zorgen, mensen die er niet meer uitkomen en hulpeloos achterblijven. Maar ook mensen met geloofsvragen, mensen met behoefte aan geestelijke steun.

In de afgelopen jaren is gebleken dat, ondanks serieuze pogingen daartoe, de gemeente te weinig zicht heeft kunnen krijgen op deze armoede, eenzaamheid en zorgbehoefte in Zoetermeer. Naast de gemeente zijn er weliswaar maatschappelijke organisaties actief (waaronder veel kerken), en dat helpt bij het in beeld krijgen van de mensen die met problemen worden geconfronteerd. Maar ook dan nog onttrekt een deel van de zorgbehoefte zich aan het zicht van de zorgverleners, Bovendien ontbreekt het bij de hulpverlening vervolgens aan voldoende onderlinge afstemming en coördinatie.

De Nicolaasparochie wil een kerk van diaconale en pastorale mensen worden. Een parochie waarin vrijwillige inzet voor anderen voor iedere parochiaan als vanzelfsprekend wordt beschouwd. Maatschappelijke betrokkenheid, naastenliefde als antwoorden op een lijdensvraag, kan aangevuld worden met een proactieve houding van ons als parochianen, waarbij door de versterkte geloofsgemeenschap, een netwerk van continue aanwezigheid in de wijken gaat ontstaan. Een netwerk dat het lijden al zichtbaar maakt voordat de vraag om hulp is opgeworpen.

De behoefte aan diaconale en pastorale aanwezigheid in de wijken is groot, en als parochie zijn we op dit moment nog onvoldoende in staat daar op passende wijze op te reageren. Vele parochianen zijn weliswaar actief, maar te vaak als individu omdat ze de steun missen van anderen. Ze zoeken meestal uit noodzaak hun eigen weg bij hun goede werk, omdat ze niet weten bij wie te rade te gaan. En er heerst een zekere machteloosheid. Zien we tijdig genoeg de vraag van onze medemensen? Weten we dan een passend antwoord te geven op die vraag. Wat hebben we daarvoor nodig? Welke inzet leveren we al? Wat doen anderen, zoals gemeente en maatschappelijke organisaties? Kunnen we beter samenwerken met andere geloofsgemeenschappen? Kunnen we onze vrijwilligers beter ondersteunen en toerusten?

Werkgroep diaconie

De samenwerking tussen de verschillende geloofsgemeenschappen die recent op gang is gekomen, biedt kansen om de diaconale activiteiten breed en gecoördineerd te gaan organiseren. De Nicolaasparochie speelt daarin een trekkersrol. Doorpakken op dit onderwerp moet inzicht gaan geven hoe de diaconale missie van onze parochie vorm moet gaan krijgen en wat dit betekent voor onze organisatie en de inzet van onze vrijwilligers.

Een werkgroep is inmiddels aan de slag met dit onderwerp. Zij gaan adviseren hoe de diaconale activiteiten in Zoetermeer door geloofsgemeenschappen, gemeente en maatschappelijke organisaties kunnen worden gebundeld en afgestemd, en wat dit betekent voor de diaconale missie van de Nicolaasparochie. Onderzocht moet worden wat deze

diaconale inzet van de parochie vergt (mensen, middelen, geld en locaties). Ook moet onderzocht worden wat een oecumenisch diaconaal centrum in dit kader kan betekenen.

Dienen als vrijwilliger in de parochiële organisatie

De kracht van onze parochie kan worden afgemeten in de mate waarin we samen zijn staat zijn onze parochie een levensvatbare toekomst te geven. De parochie is er immers niet voor de parochianen, maar wij zijn als gelovige mensen zelf samen de parochie. Als gelovige mensen beseffen we dat onze inzet voor de parochie ons geloof in Gods kerk versterkt. Vrijwilliger zijn in de parochiële organisatie voelen we daarom niet als een plicht, maar als een individuele wens vanuit ons geloof zelf.

Wij komen graag samen in vieringen, en dus is het vanzelfsprekend dat wij ook samen zorgen dat deze vieringen een feestelijke ontmoeting worden. Enthousiaste koren, met verschillende muziekstijlen, afwisselende vieringen die uitnodigend zijn. Een mooi versierde en warme kerk. Wij zijn blij met een enthousiast pastoresteam, dat ons wil inspireren vanuit Gods Woord. Een pastoresteam dat met parochianen de vieringen voorbereidt. Vrijwilligers die bereid zijn minder mobiele parochianen naar de vieringen te brengen. Parochianen die samen het Parochieblad maken en verspreiden. Parochianen die de website up to date houden. Vrijwilligers die de organisatie van de Aktie Kerkbalans dragen, en voldoende vrijwilligers om zich heen weten, om de brieven te bezorgen. Vrijwilligers voor de drukkerij, voor het schoonhouden van de kerk. Vrijwilligers voor de ondersteuning van de beroepskrachten op het Parochiebureau. En zo zijn er nog veel meer taken die nu gedaan worden en we graag met elkaar willen voortzetten.

Parochianen die zich inzetten voor onze parochie mogen rekenen op ondersteuning en toerusting. Zij staan er niet alleen voor, zij weten dat door de inzet van velen niemand individueel overvraagd hoeft te worden. De parochie zorgt ervoor dat de inzet van zoveel vrijwilligers goed georganiseerd is.

Werkgroep parochiële organisatie

Dat vergt wel een heroverweging van de bestaande situatie. Immers, de vijf kerkgebouwen zijn altijd de basis geweest voor de organisatie van alle activiteiten in de betreffende wijken. De organisatie van de liturgie, de diaconale activiteiten, de oecumenische samenwerking in de wijk, de inzet van vrijwilligers bij deze activiteiten werden veelal georganiseerd vanuit de vicariaten. De beraden van de vicariaten droegen voor die organisatie de verantwoordelijkheid. Nu de vicariaatsstructuur wegvalt, zullen we de organisatie van onze parochiële activiteiten kritisch moeten beschouwen en op onderdelen opnieuw moeten uitvinden. Een werkgroep wordt gevraagd te adviseren hoe de organisatie van de parochiële activiteiten het beste vorm kan worden gegeven en welke inzet van vrijwilligers (aantallen en kwaliteiten) daarbij nodig is. Daarbij zou uitgangspunt moeten zijn dat er een platte structuur bestaat, met kleine cellen en een gedeelde verantwoordelijkheid, zodat geen van de vrijwilligers buitenproportioneel in tijd en verantwoordelijkheid belast wordt.

Het Pastoraal Team en het Parochiebestuur, maar ook vrijwilligers in de parochie hebben ondersteuning nodig om hun werkzaamheden te kunnen doen. Het parochiebureau levert die ondersteuning, door veel vrijwilligers en enkele betaalde medewerkers. Maar de huidige bezetting is kwetsbaar, door de leeftijd van vrijwilligers, en omdat zowel betaalde medewerkers als vrijwilligers niet beschikken over de mogelijkheden elkaar in geval van nood te vervangen. Er komt daarom een werkgroep die de gewenste en noodzakelijke ondersteuning door de beroepskrachten en de vrijwilligers op het parochiebureau gaat

analyseren. Bij deze analyse zal de hele administratieve organisatie van de parochie tegen het licht worden gehouden. Onderzocht zal worden of extra inzet van ICT de werkdruk kan verlichten, en hoe de onderlinge vervanging in de hele groep beroepskrachten en vrijwilligers verbeterd kan worden.

Leren

Groeien in ons geloof en onze dienstbaarheid vraagt ons om altijd leerling te zijn

Leerling willen zijn.

Wekelijks luisteren we naar de mooie woorden uit het oude en nieuwe testament. Woorden die ons inspireren, die ons richting geven en ons begeleiden in ons leven. Woorden ook waarvan we kunnen leren. Leren hoe we in ons leven Gods Woord kunnen begrijpen en toepassen.

Dat vraagt van ons de bereidheid om te leren. Om met elkaar in gesprek te gaan over de betekenis van de oude teksten in ons leven van nu. Door wie wij ons in de tegenwoordige tijd willen laten inspireren. Hoe we als gelovige mensen met maatschappelijke vragen kunnen omgaan; de worsteling die we vaak hebben met ethische vragen. Vragen hoe we ons geloof kunnen voorleven, uitdragen en overdragen aan onze kinderen en aan niet-kerkelijken. Vragen over geloof en huwelijk, over ouderdom en twijfels over leven en dood. Vragen over Gods aanwezigheid bij ziekte en tegenslag. Levens- en geloofsvragen, die ons terecht bezighouden.

Leren doen we door vragen te stellen, aan elkaar, aan deskundigen, aan kerkelijke leiders. Door met anderen in gesprek te gaan. Door te lezen en te luisteren.

Katholiek Geloofscentrum

De Nicolaasparochie heeft het Katholiek Geloofscentrum. Een organisatie met een maandelijks wisselend programma aan activiteiten. Deelname aan deze activiteiten is invulling geven aan onze wil om te leren, om invulling te geven aan ons als leerling van Christus Jezus. Om te groeien in ons geloof, te groeien in het toepassen van Gods Woord in ons leven.

Wij willen de deelname aan de activiteiten van het Katholiek Geloofscentrum vergroten. Onderzocht zal worden hoe anderen het thema leren onderdeel maken van een actieve geloofsgemeenschap. En door een betere kennis van onze geloofsgemeenschap kan het aanbod misschien nog beter afgestemd worden op individuele wensen en behoeftes en kunnen potentiële deelnemers aan activiteiten nog persoonlijker worden uitgenodigd.

De sacramentencatechese, de voorbereiding op de doop, op de Eerste Heilige Communie en het Heilig Vormsel, de voorbereiding op het huwelijk, ook dit maakt onderdeel uit van de scholingsvraag van parochianen. Jeugd en jongeren vragen extra aandacht, jonge ouders ook. Maar in onze gemeenschap zijn parochianen uit andere culturele achtergronden met vragen, die specifiek voor die groepen aandacht vragen. Deze behoefte moet worden gezien en als parochianen zullen we samen alles moeten doen om deze vragen aan de orde te krijgen.

Daarnaast zal de parochie moeten zorgdragen voor passende ruimte om elkaar te ontmoeten voor deze scholingsactiviteiten.

Gebouwen

Behoeftes-inventarisatie

Als parochie willen we onze inzet voor de Zoetermeerse gemeenschap versterken. We willen feestelijke en uitnodigende vieringen. We willen ontmoeten, leren en met elkaar in gesprek komen. En zo zijn er nog meer activiteiten in onze parochie. En al deze activiteiten kunnen ook vragen om een fysieke ruimte. Onze parochie beschikt nu nog over meerdere gebouwen. Die kunnen ingezet worden om tegemoet te komen aan deze ruimte-behoefte. Maar dat vraagt wel een zorgvuldig beeld van de ruimtebehoefte. Hoeveel m² is nodig? Hoeveel personen moeten in de gewenste ruimte tegelijk terecht te kunnen? Op welk tijdstip van de week en met welke frequentie? Zijn er technische voorzieningen nodig? Zijn er instrumenten nodig? Is er behoefte aan opslagruimte? Moet er een mogelijkheid zijn voor het gebruik van koffie, thee, ed.? En in welke mate bestaat er flexibiliteit in deze wensen?

Ook de bestaande verhuur van de gebouwen zal daarbij worden meegenomen.

Werkgroep inventarisatie en de werkgroep gebouwen

Om te kunnen beoordelen welke ruimte-behoefte onze parochie heeft zal elke werkgroep vanuit hun onderwerp gevraagd worden te adviseren welke behoefte er bestaat aan ruimtes, faciliteiten en locaties. Een Werkgroep inventarisatie zal deze gegevens verzamelen en aanvullen met de overige ruimtebehoeftes van de parochie; ook de bestaande verhuur aan derden moet in deze inventarisatie worden meegenomen. Vanuit de werkgroep liturgie anders is ook nadrukkelijk aandacht gevraagd voor ruimtes met een eigen intimiteit en sfeer. Een eerder gemaakte inventarisatie van alle activiteiten in de 5 wijken kan de werkgroep gebruiken om in overleg met de gebruikers deze behoefte-meting te maken. Een behoeftemeting dus, die los staat van de beschikbaarheid van bestaande gebouwen.

De werkgroep gebouwen zal inzicht gaan geven in de beschikbaarheid van de bestaand gebouwen: grootte, beschikbare technische voorzieningen, aanpasbaarheid om te kunnen aansluiten aan de te formuleren wensen, de bouwkundige kwaliteit van de gebouwen, en de geplande kosten van klein en groot onderhoud.

Analyse

Op basis van deze twee inventarisaties kan worden vastgesteld of en welke bestaande gebouwen in gebruik moeten blijven, en welke aanpassingen daarbij nodig zijn. Uiteraard zal daarbij ook de kwaliteit van de gebouwen, de behoefte aan (achterstallig en structureel) onderhoud en de exploitatielasten bij de afweging worden betrokken. Daarna wordt duidelijk welke gebouwen in de toekomst van de parochie geen gebruik meer hebben.

Daarna volgt voor die gebouwen de afweging. Een winstgevende exploitatie van een of meer van deze gebouwen zou jaarlijkse inkomsten voor de parochie kunnen opleveren. Inkomsten die we hard nodig hebben voor een sluitende exploitatie. Dat zou pleiten voor het behoud van een of meer gebouwen. Anderzijds kan verkoop van gebouwen bijdragen aan het versterken van de liquide middelen van de parochie. Vermogen dat we nodig hebben om exploitatietekorten te kunnen dekken, maar vooral ook financiële middelen die we nodig hebben om de gewenste de aanpassing van de Nicolaaskerk, of van ander ruimtes die we voor de parochie nodig hebben, te kunnen betalen.

Na besluitvorming over behoefte aan bouwruimte zal pas beoordeeld gaan worden wat met de overtollige gebouwen zal gaan gebeuren.

Financiën

Jaarlijks exploitatietekort.

Al vele jaren kampt de Nicolaasparochie met een behoorlijk financieel exploitatietekort. Elk jaar opnieuw wordt gepoogd een sluitende begroting op te stellen, maar de werkelijkheid is helaas altijd anders. Ondanks succesvolle maatregelen om de uitgaven te beperken, blijven de kosten stijgen. Zoals in vrijwel elke organisatie zijn ook in de Nicolaasparochie de personeelskosten (voor ons pastoraal team en de enkele beroepskrachten waarover de parochie beschikt) grootste kostenpost. Deze kosten stijgen elk jaar, alleen al door de jaarlijkse stijging van de (cao-)lonen. Deze kostenstijging wordt niet gecompenseerd door een stijging van de inkomsten. Er is juist sprake van teruglopende inkomsten. Minder kerkgangers, ook door overlijden, minder kerkbetrokkenheid, levert van jaar tot jaar een afnemende opbrengst van de Aktie Kerkbalans op. Minder kerkgangers leidt tot minder opbrengst van kaarsengeld, van collectes, van stipendia. Leiden ook tot lagere inkomsten.

In het verleden opgebouwd vermogen heeft jaarlijks voldoende dekking kunnen geven voor deze exploitatietekorten. Maar iedereen zal snappen, op enig moment is ook het vermogen uitgeput.

En de financiële toekomst is op dit moment niet veelbelovend. De bijlage bij deze notitie bevat een overzicht van de exploitatieresultaten van de afgelopen jaren en een meerjarig inzicht in de verwachte exploitatieresultaten voor de komende jaren.

Willen we onze missie uitvoeren, en daadwerkelijk met Jezus op tocht gaan, dan zullen we daarvoor de benodigde financiële middelen beschikbaar moeten krijgen. De Nicolaasparochie blijft streven naar een sluitende exploitatie, waarin financiële ruimte is voor onze ambities. Dat betekent voor iedere parochiaan:

- Als lid van deze gemeenschap van gelovige mensen nemen we verantwoordelijkheid voor de realisatie van onze parochiële ambities.
- Als parochianen bepalen we samen wat de mogelijkheden zijn van onze parochie.
- Als parochianen bepalen we samen of we het financieel mogelijk willen maken dat we een stevig pastoraal team hebben (natuurlijk heeft het bisdom het laatste woord bij benoemingen).
- Als parochianen willen we zorgen voor een warm en gastvrij kerkgebouw om samen te vieren, en nieuwe mensen welkom te heten.
- Als parochie willen we onze diaconale activiteiten financieel ondersteunen.
- Als parochianen willen we natuurlijk dat we de financiën zorgvuldig worden beheerd, en dat onze ledenadministratie up to date is, dat we een website hebben en een parochieblad, dat onze gebouwen goed zijn onderhouden.
- Omdat we als parochianen onze parochie belangrijk vinden en wensen en verwachtingen hebben, willen en mogen we dus actief meepraten bij de opstelling van onze begroting, en nemen we verantwoordelijkheid voor het exploitatieresultaat.

Uitgaven en inkomsten zijn dus niet de verantwoordelijkheid van het parochiebestuur, maar van alle parochianen samen. We zijn kinderen van God, we willen zijn goede werk voortzetten, zijn liefde uitdragen. Wij willen samen parochie zijn, en daarom, geven we ook financieel, niet omdat we moeten geven, maar omdat we willen geven. We willen geven omdat we ook bepalen waar we als parochie ons geld aan uitgeven.

Werkgroep Financiën

Een werkgroep zal een advies geven aan het parochiebestuur over het sluitend maken/krijgen van de jaarlijkse begroting voor de gehele parochie.

Daarvoor maakt zij een meerjarenbegroting 2020-2025 en geeft zij aan hoe de opbrengsten verhoogd kunnen worden en hoe de kosten verlaagd, zodat er per jaar sprake zal gaan zijn van een sluitende exploitatie. Ook zal worden geadviseerd over de wijze waarop de parochianen betrokken kunnen worden bij het opstellen van de begroting en het vaststellen van de exploitatierekening.

Planning

We beogen nog in 2019 een verzoek aan de bisschop van Rotterdam te richten om in te stemmen met de hierboven beschreven weg. En het besluiten te nemen die wij aan hem, als voornemen tot besluit voorleggen. Daarna zullen de voor de besluitvorming voorgeschreven procedures volgen. Dat zal in 2020 zeker nog enige maanden vergen.

We vragen de werkgroepen om uiterlijk eind maart 2020 hun adviezen aan te bieden aan het Parochiebestuur. Na ontvangst van deze adviezen kan vastgesteld worden welke de vervolgstappen zullen worden.

We staan aan het begin van de weg van de verandering. Een weg die we samen gaan afleggen. Waar niemand gemist kan worden, en waar we niemand onderweg willen kwijtraken. Een reis waarbij we regelmatig zullen stilhouden, omkijken, vaststellen dat we op de goede weg zijn, of de voor ons liggende route aanpassen. Maar ons doel blijft onveranderd, we willen een parochie zijn met toekomst.

Bijlage 1

Meerjarenoverzicht gerealiseerd exploitatieresultaat en extrapolatie naar de komende jaren

Bijlage 2

Overzicht kerkbezoek 2013 en 2017, en extrapolatie verwacht kerkbezoek in 2021

	totaal per jaar	gemiddeld aantal bezoekers	gemiddeld aantal bezoekers zonder pasen en kerst (niet representatief voor het gemiddelde)	gemiddeld aantal bezoekers na verwijdering van voor gemiddelde niet representatieve cijfers (uitbijters)	aantal bezoekers paasvieringen	aantal bezoekers kerstvieringen
Tabor 2013	3467	71	66	64	131	285
Tabor 2017	2844	56	53	50	112	198
Forecast Tabor 2021	2332	44	42	40	95	137
Wijngaard 2013	5268	96	90	78	301	459
Wijngaard 2017	3189	74	56	42	164	305
Forecast Wijngaard 2021	1945	57	34	23	89	201
Doortocht 2013	4783	90	88	82	312	300
Doortocht 2017	3692	72	67	57	185	206
Forecast Doortocht 2021	2843	58	52	39	109	142
Genesareth 2013	4420	83	80	73	312	300
Genesareth 2017	3573	71	69	68	95	235
Forecast Genesareth 2021	2894	61	59	63	29	183
Nicolaaskerk 2013	19210	349	304	298	898	2174
Nicolaaskerk 2017	15418	286	274	267	965	1565
Forecast Nicolaaskerk 2021	12334	234	247	241	1033	1127
Nicolaasparochie 2013	37148	689	627	594	1954	3518
Nicolaasparochie 2017	28716	559	519	485	1521	2509
Forecast Nicolaasparochie 2021	22111	453	431	397	1186	1781